

УЗАГАЛЬНЕННЯ
практики розгляду судьями Київського окружного
адміністративного суду справ щодо спорів з приводу реалізації публічної
фінансової політики, зокрема зі спорі у сфері державного регулювання ринків
фінансових послуг, у тому числі операцій із цінними паперами

На виконання плану роботи Київського окружного адміністративного суду (надалі - КОАС) на I півріччя 2015 року здійснено узагальнення судової практики розгляду судьями КОАС справ щодо спорів з приводу реалізації публічної фінансової політики, зокрема зі спорі у сфері державного регулювання ринків фінансових послуг, у тому числі операцій із цінними паперами.

Об'єктом дослідження даного узагальнення були судові рішення КОАС, прийняті судьями упродовж 2014 року у справах приводу реалізації публічної фінансової політики, зокрема зі спорі у сфері державного регулювання ринків фінансових послуг, у тому числі операцій із цінними паперами.

Метою даного узагальнення є виявлення проблемних питань, що виникають під час розгляду та вирішення справ зазначеної категорії, найбільш характерних порушень чи неправильного застосування норм матеріального та процесуального права, що регламентують вирішення таких спорів, вивчення причин їх виникнення та виявлення шляхів їх усунення, а також забезпечення однакового та правильного застосування норм матеріального та процесуального права, з метою забезпечення захисту прав, свобод та охоронюваних законом інтересів як фізичних осіб, так і юридичних осіб.

КОАС у своїй практиці по вирішенню даної категорії справ керується принципом верховенства права та принципом законності, відповідно до якого органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їхні посадові і службові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією України.

Статистичні дані, що характеризують об'єкт дослідження, їх аналіз

Аналіз судової практики показав, що до КОАС впродовж 2014 року на розгляд надійшло 169 позовних заяв та справ щодо державного регулювання ринків фінансових послуг у справах з приводу реалізації публічної фінансової політики, зокрема зі спорі у сфері державного регулювання ринків фінансових послуг, у тому числі операцій із цінними паперами.

Всього розглянуто 122 адміністративні справи та матеріали позовних заяв.

За результатами розгляду:

залишено без розгляду (ст. 100 Кодексу адміністративного судочинства України (далі - КАС України) – 3;

залишено без розгляду (ст. 155 КАС України) – 7;

повернуто позовну заяву (ст. 108 ч. 3 КАС України) – 44;

відмовлено у відкритті провадження – 1;

розглянуто з ухваленням постанови - 111, з них із задоволенням позову – 105, відмовлено у задоволенні - 6;

закрито провадження (ст. 157 КАС України) – 3.

В апеляційному порядку оскаржено 14 рішень КОАС, прийнятих за результатами розгляду справ зазначеної категорії у 2014 році.

За результатами розгляду апеляційних скарг, поданих на вказані рішення КОАС, за наявною у суді інформацією станом на 01.01.2015, судом апеляційної інстанції переглянуто рішення у 10-ти справах, з яких скасовано 2 ухвали про залишення позову без розгляду та у 8 справах рішення КОАС залишено без змін.

Впродовж 2014 року Вищим адміністративним судом України не було витребувано з КОАС справ зі спорів з приводу реалізації публічної фінансової політики, зокрема зі спорів у сфері операцій із цінними паперами, для перегляду в касаційній інстанції.

Наведемо наступні приклади судової практики розгляду справ зазначеної категорії.

Так у справі № 810/2782/14 за позовом Броварського міжрайонного прокурора Київської області в інтересах держави в особі Центрального територіального департаменту Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку до товариства з обмеженою відповідальністю "Київське обласне дилерське підприємство "Агросервіс" про стягнення штрафних (фінансових) санкцій позов було залишено без розгляду, у зв'язку з пропуском строку звернення до адміністративного суду.

Залишаючи позов без розгляду КОАС виходив з того, що відповідно до ч. 2 ст. 99 КАС України для звернення до адміністративного суду суб'єкта владних повноважень встановлюється шестимісячний строк, який, якщо не встановлено інше, обчислюється з дня виникнення підстав, що дають суб'єкту владних повноважень право на пред'явлення передбачених законом вимог. Для звернення до адміністративного суду суб'єкта владних повноважень щодо справ, зазначених у п. 5 ч. 1 ст. 183-2 цього Кодексу, встановлюється 15-денний строк, який обчислюється з дня виявлення суб'єктом владних повноважень підстав для звернення до адміністративного суду. Цим Кодексом та іншими законами можуть також встановлюватися інші строки для звернення до адміністративного суду суб'єкта владних повноважень.

З позовної заяви та доданих до неї матеріалів судом встановлено, що позивач звернувся про стягнення штрафних санкцій, нарахованих відповідачу відповідно до постанови Центрального територіального департаменту Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 22.08.2012 № 1508-ЦД-1-Е.

Водночас, з даним адміністративним позовом позивач звернувся до суду 06.05.2014, тобто з пропуском строку, визначеного ч. 2 ст. 99 КАС України.

У позовній заяві Броварський міжрайонний прокурор Київської області не заперечував, що позовна заява подається із пропуском шестимісячного строку звернення до суду, однак зазначив, що про невиконання постанови від 22.08.2012 № 1508-ЦД-1-Е. дізнався лише 03.03.2014 із листа Прокуратури Київської області.

Разом з цим, із змісту листа Заступника прокурора Київської області від 27.02.2014 не вбачається повідомлення Броварського міжрайонного прокурора Київської області про невиконання ТОВ "Київське обласне дилерське підприємство "Агросервіс" постанови Центрального територіального департаменту Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 22.08.2012 № 1508-ЦД-1-Е про накладення штрафних санкцій.

Крім цього, відповідно до п. 2 розділу XVIII Правил розгляду справ про порушення вимог законодавства на ринку цінних паперів та застосування санкцій, затверджених Рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від

16.10.2012 № 1470, яке зареєстровано в Міністерстві юстиції України 05.11.2012 за № 1855/22167 (надалі – Правила), штраф має бути сплачений юридичною особою не пізніше ніж через п'ятнадцять днів з дати отримання ним постанови.

Відповідно до п. 5 розділу XVIII Правил, у разі несплати штрафу юридичною особою в строк, установлений пунктом 2 цього розділу, штраф стягується в судовому порядку.

Норми аналогічного змісту містились у розділі XVIII Правил розгляду справ про порушення вимог законодавства на ринку цінних паперів та застосування санкцій, затверджених Рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 11.12.2007 № 2272, яке зареєстровано в Міністерстві юстиції України 12.02.2008 за № 120/14811.

Загальний строк для звернення до адміністративного суду суб'єкта владних повноважень, якщо не встановлено інше, обчислюється з дня виникнення підстав, що дають суб'єкту владних повноважень право на пред'явлення передбачених законом вимог (абз. 2 ч. 2 ст. 99 КАС України).

Відповідно до ч. 1 ст. 361 Закону України “Про прокуратуру”, представництво прокуратурою інтересів громадянина або держави в суді полягає у здійсненні прокурорами від імені держави процесуальних та інших дій, спрямованих на захист у суді інтересів громадянина або держави у випадках, передбачених законом.

За наявності підстав, передбачених частинами другою - четвертою цієї статті, з метою представництва громадянина або держави прокурор має право в порядку, передбаченому процесуальним законом, зокрема, звертатися до суду з позовами (заявами, поданнями).

Разом з тим, надання законом прокурору права на представництво інтересів держави в суді не ставить його у привілейоване, порівняно з іншими учасниками судового процесу, становище щодо участі у розгляді справи в суді, включаючи застосування процесуального строку, в межах якого можлива реалізація права на представництво інтересів держави в суді шляхом звернення з адміністративним позовом.

При цьому, суд звернув увагу, що позивачем у даній справі є Центральний територіальний департамент Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, а Броварський міжрайонний прокурор Київської області, який звернувся з даним позовом до суду, виступає як законний представник інтересів держави в особі зазначеного державного органу, а відтак, початок перебігу процесуального строку на звернення до адміністративного суду обчислюється з дня виникнення підстав, що дають суб'єкту владних повноважень – саме позивачеві - Центральному територіальному департаменту Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, право на пред'явлення передбачених законом вимог, а не його представникові, у даному випадку, Броварському міжрайонному прокурору Київської області.

Предметом даної справи є стягнення з відповідача штрафних санкцій, застосованих Центральним територіальним департаментом Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку у серпні 2012 року.

Однак, Броварським міжрайонним прокурором Київської області не надано суду жодних пояснень про причини, які перешкождали Центральному територіальному департаменту Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку на протязі 16 місяців самотійно звернутись до суду із даним позовом.

Згідно із ч. 1 ст. 100 КАС України, адміністративний позов, поданий після закінчення строків, установлених законом, залишається без розгляду, якщо суд на

підставі позовної заяви та доданих до неї матеріалів не знайде підстав для визнання причин пропуску строку звернення до адміністративного суду поважними, про що постановляється ухвала.

Керуючись вищевказаною нормою суд залишив позовну заяву без розгляду.

Однак суд апеляційної інстанції не погодився з рішення КОАС та апеляційну скаргу Заступника прокурора Київської області задовольнив.

Ухвалу Київського окружного адміністративного суду від 10.06.2014 скасував і направив справу для продовження розгляду до КОАС.

Не погоджуючись з рішення КОАС суд апеляційної інстанції вказав, що суть спірних правовідносин у цій справі полягає у правомірності стягнення штрафних (фінансових) санкцій з урахуванням строків звернення із вказаним адміністративним позовом.

Відповідно до вимог ч. 5 ст.11 Закону України “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні” у разі несплати штрафу протягом 15 днів примусове стягнення штрафів здійснюється на підставі відповідного рішення суду за позовом Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Разом з тим, відповідно до п. 2 розділу XVIII Правил п'ятнадцятиденний термін сплати штрафу відраховується з дати отримання правопорушником постанови про накладення штрафу.

Отже, внаслідок несплати відповідачем у добровільному порядку фінансових санкцій у строки, визначені вищевказаними законодавчими нормами, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку або в її інтересах прокурор, мають право звернутись з адміністративним позовом з метою стягнення несплачених коштів у судовому порядку.

Виходячи з рівності усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом як принципу здійснення правосуддя в адміністративних судах, звернення до адміністративного суду суб'єкта владних повноважень з позовом щодо стягнення санкцій, нарахованих відповідно до прийнятого рішення, здійснюється з урахуванням строків звернення до адміністративного суду, встановлених ст. 99 КАС України.

З урахуванням вимог абз. 2 ч. 2 ст. 99 КАС України перебіг шестимісячного строку звернення до суду з даним позовом прокурора має бути пов'язаний з днем закінчення п'ятнадцятиденного строку, перебіг якого починається після дати отримання копії постанови про накладення штрафу.

Суд першої інстанції в оскаржуваній ухвалі вказує на те, що відповідач постанову про накладення штрафу не отримував. Отже, перебіг строку на добровільну сплату штрафу не розпочався, як і не розпочався перебіг строку на звернення до суду з даним позовом суб'єкта владних повноважень.

Враховуючи викладене, судова колегія дійшла висновку, що суд першої інстанції не врахував зазначені вище обставини, допустив помилку у застосуванні норм процесуального права, та зробив передчасний висновок про залишення позовної заяви без розгляду.

Також у провадженні КОАС знаходилась справа № 810/1423/14 за позовом Заступника Баришівського міжрайонного прокурора в інтересах держави в особі Центрального територіального департаменту Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку до Публічного акціонерного товариства “Баришівська МТС” про стягнення фінансових санкцій у розмірі 17000,00 грн.

Позовні вимоги обґрунтовані тим, що відповідач не виконав вимоги постанови відповідача про накладення санкцій за правопорушення на ринку цінних паперів від

10.07.2013 №1497-ЦД-1-Е та не сплатив, визначений цією постановою штраф за порушення правил на ринку цінних паперів.

В свою чергу з матеріалів справи слідує, що постанова № 1497 була винесена у зв'язку з висновками позивача щодо порушення відповідачем правил на ринку цінних паперів, зафіксованих в акті про правопорушення на ринку цінних паперів від 26.06.2013 №1534-ЦД-1-Е. В цьому акті позивачем було, зокрема, встановлено порушення відповідачем вимог п. 10, ст. 8 Закону України “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні” а саме невиконання розпорядження №1481-ЦД-1-Е від 01.11.2012 про усунення порушень законодавства про цінні папери. В свою чергу, у зазначеному розпорядженні зазначені порушення відповідачем вимог: ч. 2 ст. 12 Закону України “Про бухгалтерській облік та фінансову звітність за II квартал 2012 року ПрАТ “Баришівська МТС” не складена за міжнародними стандартами.

На підставі вимог п. 10, ст. 8 Закону України “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні”, директором територіального управління Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку в м. Києві та Київській області було винесено розпорядження №1481-ЦД-1 Е від 01.11.2012 про усунення порушень законодавства про цінні папери.

Як слідує з матеріалів справи, відповідач розпорядження № 1481-ЦД-1-Е від 01.11.2012 не виконав, у зв'язку з чим відповідно до статті 9 Закону України “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні” уповноваженою особою – директором Центрального територіального департаменту Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку було прийнято постанову № 1497-ЦД-1-Е від 10.07.2013 про накладення санкції за правопорушення на ринку цінних паперів у розмірі 1000 неоподаткованих мінімумів доходів громадян, що становить 17000, 00 грн. Вказана постанова була направлена позивачем на адресу відповідача, що підтверджується наявною в матеріалах копією реєстру відправлень та копією фіскального чеку.

У зв'язку з тим, що відповідач у добровільному порядку суму штрафних санкцій не сплатив, прокурор звернувся до суду з даним адміністративним позовом в порядку, передбаченому ст.ст. 2, 50 та 105 КАС України та ст. 6 та 11 Закону України “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні”, тобто – на виконання повноважень, наданих позивачу законом як суб'єкту владних повноважень, а не у зв'язку з захистом права приватної особи.

Так відповідно до ч. 3 ст. 11 Закону України “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні”, яка є спеціальною нормою по відношенню до бланкетних норм статей 2, 50 та 105 КАС України, - у разі несплати штрафу протягом 15 днів примусове стягнення штрафів здійснюється на підставі відповідного рішення суду за позовом Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Відповідач на день подачі позову, тобто після більш ніж через 7 місяців після винесення постанови № 1497 штраф не сплатив, що в суді і не заперечував. Окрім того зазначена постанова не була відповідачем оскаржена ні в адміністративному, ні в судовому порядку, а тому – є чинною і безспірною для суду в даній справі з огляду на предмет цього позову.

Відповідно до п.10 ст. 8 Закону України “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні” - Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку має право надсилати емітентам, особам, які здійснюють професійну діяльність на ринку цінних паперів, фондовим біржам та організаціям обов'язкові для виконання

розпорядження про усунення порушень законодавства про цінні папери було винесено та вимагати надання необхідних документів відповідно до чинного законодавства.

Згідно з п. 8 ч. 1 ст. 11 Закону України “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні” Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку застосовує до юридичних осіб фінансові санкції за невиконання або несвоєчасне виконання рішень Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку або розпоряджень, постанов або рішень уповноважених осіб Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо усунення порушень законодавства на ринку цінних паперів - у розмірі від тисячі до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Враховуючи те, що позов в даній справі стосується стягнення судом суми штрафу не оскарженою відповідачем в передбаченому законом порядку та не спростованою належними та допустимими доказами, а тому чинною, суд дійшов висновку про задоволення позовних вимог та стягнення з відповідача на користь Державного бюджету України штраф у розмірі 17 000,00 грн.

З вказаним рішенням суд апеляційної інстанції погодився зазначивши, що відповідно до ч. 3 ст. 11 Закону України “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні”, яка є спеціальною нормою по відношенню до бланкетних норм статей 2. 50 та 105 КАС України, - у разі несплати штрафу протягом 15 днів примусове стягнення штрафів здійснюється на підставі відповідного рішення суду за позовом Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Крім того, в провадженні КОАС знаходилась справа № 810/2574/14 за позовом Відкритого акціонерного товариства “Росава” до Центрального територіального департаменту Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку про визнання незаконною та скасування постанови №652-ЦД-1-Е від 21.05.2014 про накладення санкцій за правопорушення на ринку цінних паперів.

Відповідно до п. 10 ст. 8 Закону України “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні” Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку має право надсилати емітентам, особам, які здійснюють професійну діяльність на ринку цінних паперів, фондовим біржам та саморегульованим організаціям обов'язкові для виконання розпорядження про усунення порушень законодавства про цінні папери та вимагати надання необхідних документів відповідно до чинного законодавства.

Як вбачається з матеріалів справи 28.11.2013 Центральним територіальним департаментом Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку у відношенні ВАТ “Росава” було видано розпорядження № 3144-ЦД-1-Е про усунення порушень законодавства про цінні папери (термін виконання до 28.01.2014).

Судом встановлено, що розпорядження № 3144-ЦД-1-Е від 28.11.2013 винесено у зв'язку з порушенням вимог ст. 20 Закону України “Про акціонерні товариства” та ст. 6 Закону України “Про цінні папери та фондовий ринок”, а саме не здійснення емітентом переведення випуску акцій документарної форми існування у бездокументарну форму існування. Згідно з цим розпорядженням товариство було зобов'язане у термін до 28.01.2014 здійснити всі необхідні дії для приведення у відповідність згідно з ст. 20 Закону України “Про акціонерні товариства” та ст. 6 Закону України “Про цінні папери та фондовий ринок”, а саме перевести випуск акцій у бездокументарну форму існування.

Оскільки, на виконання розпорядження ВАТ "Росава" не було надано жодних документів, які підтверджують переведення випуску акцій у бездокументарну форму існування у відповідність до Закону України "Про акціонерні товариства", Уповноваженою особою було порушено справу про правопорушення на ринку цінних паперів та викликано представника Товариства на підписання Акта про правопорушення на ринку цінних паперів. За результатами розгляду справи 21.05.2014 до позивача застосовано штраф у розмірі 85 000 грн. постановою № 652-ЦД-1-Е. При цьому Уповноваженою особою Комісії винесено повторне розпорядження. Розпорядження виносилося у зв'язку з порушенням вимог: ст. 20 Закону України "Про акціонерні товариства" та ст.6 Закону України "Про цінні папери та фондовий ринок", а саме, не здійснення емітентом переведення випуску акцій документарної форми існування у бездокументарну форму існування. Станом на 02.07.2014 ВАТ "Росава" не виконані вимоги ст. 20 Закону України "Про акціонерні товариства" та ст. 6 Закону України "Про цінні папери та фондовий ринок", що свідчить про невиконання розпорядження про усунення порушень законодавства про цінні папери № 3144-ЦД-1-Е від 28.11.2013.

Відповідно до п. 10 ст. 8 Закону України "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні" - Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку має право надсилати емітентам, особам, які здійснюють професійну діяльність на ринку цінних паперів, фондовим біржам та саморегулюваним організаціям обов'язкові для виконання розпорядження про усунення порушень законодавства про цінні папери та вимагати надання необхідних документів відповідно до чинного законодавства.

За невиконання розпорядження про усунення порушень законодавства про цінні папери № 3144-ЦД-1-Е від 28.11.2013 Уповноваженою особою Комісії, згідно з ст. 11 Закону України "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні" було прийнято рішення накладити штраф на ВАТ "Росава" у розмірі 5000 неоподаткованих мінімумів доходів громадян, що становить 85 000,00 грн.

Статтею 11 Закону України "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні", зокрема за невиконання розпоряджень уповноваженої особи Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо усунення порушень законодавства на ринку цінних паперів передбачена відповідальність юридичних осіб.

Згідно п. 14 ст. 8 Закону "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні" встановлено, що Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку має право накладати адміністративні стягнення, штрафні та інші санкції за порушення чинного законодавства на юридичних осіб та їх співробітників, аж до анулювання ліцензій на здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів.

Відповідно до п. 8 ст. 11 "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні" за невиконання або несвоєчасне виконання рішень Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку або розпоряджень, постанов або рішень уповноважених осіб Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо усунення порушень законодавства на ринку цінних паперів - у розмірі від тисячі до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

За ті самі дії, вчинені повторно протягом року, - у розмірі від п'яти до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Відповідно до Закону України "Про Акціонерні товариства", що набрав чинності у квітні 2009 року та Закону України "Про депозитарну систему", що набрав чинності 12.10.2013, всі Акціонерні товариства, які зареєстровані на території

України, до 12.10.2013 повинні були привести свою діяльність у відповідність з вимогами цього закону, а саме перевести випуск акцій у бездокументарну форму існування.

Судом встановлено, що ВАТ "Росава" не здійснив приведення своєї діяльності у відповідність з вимогами даного Закону, Уповноважена особа Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку винесла Розпорядження про усунення порушень законодавства про цінні папери, яке позивач не виконав.

З моменту вступу в дію Закону України "Про акціонерні товариства" (квітень 2009 року) по теперішній час (липень 2014 року) пройшло п'ять років, протягом яких позивач не виконує вище згадані вимоги чинного законодавства.

На момент закінченням терміну виконання розпорядження №3144-ЦД-1-Е ВАТ "Росава" не виконав розпорядження, тобто не перевів випуск акцій у бездокументарну форму. Вимоги розпорядження не виконані і на даний момент.

Виходячи з вищевикладеного, вбачається, що позивачем порушено вимоги чинного законодавства, а Центральний територіальний департамент Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку діяв виключно в межах повноважень, наданих Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку та згідно чинного законодавства, Постанова про накладення санкції за правопорушення на ринку цінних паперів №652-ЦД-1-Е від 21.05.2014, відповідачем винесена правомірно, а тому підстави для її скасування відсутні, у зв'язку з чим у задоволені позову було відмовлено.

Колегія суддів апеляційної інстанції погодилась з висновком суду першої інстанції, стосовно того, що докази подані позивачем, не підтверджують обставини, на які він посилається в обґрунтування позовних вимог, та були спростовані доводами відповідача.

Відтак, на думку суду апеляційної інстанції апелянтом не було надано вагомих доказів на підтвердження вимог апеляційної скарги, а висновки суду першої інстанції є такими, що відповідають вимогам закону і доводами апеляційної скарги не спростовуються.

Як приклад також можна зазначити справу № 810/7153/13-а, що перебувала у провадженні КОАС за позовом Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку до Товариства з обмеженою відповідальністю "Консент Капітал Менеджмент" про фінансових санкцій у сумі 17 000 грн.

Позовні вимоги мотивовані тим, що відповідачем добровільно не сплачено до бюджету фінансові санкції у вигляді штрафу у вказаному вище розмірі, накладені на нього постановою Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 25.09.2013 № 822-ЦА-УП-КУА за ухилення від виконання розпорядження про усунення порушень законодавства про цінні папери.

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку в силу закону здійснює контроль за усуненням суб'єктами господарювання, що провадять діяльність на ринку цінних паперів, порушень законодавства про цінні папери, виносить розпорядження про усунення виявлених правопорушень, застосовує фінансові санкції до суб'єктів господарювання у разі ухилення ними від виконання або несвоєчасного виконання розпорядження про усунення правопорушень, а також стягує у судовому порядку заборгованість по сплаті фінансових санкцій на користь Державного бюджету України, у зв'язку з чим позивач звернувся до суду з позовом про стягнення з відповідача заборгованості у зазначеному вище розмірі.

Так, у листопаді 2012 року посадовою особою Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку виявлено, що Товариством з обмеженою відповідальністю “Консент Капітал Менеджмент” в порушення вимог пункту 3 глави 3 розділу II Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на фондовому ринку – діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами), затверджених рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 26.05.2006 № 341, та п.п. 9.10 п. 9 розділу II Положення про порядок складання та розкриття інформації компанією з управління активами про результати діяльності та розрахунок вартості чистих активів інститутів спільного інвестування (пайових та корпоративних інвестиційних фондів), затвердженого рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку 01.08.2002 № 216, подано недостовірну щорічну інформацію щодо результатів діяльності пайового закритого недиверсифікованого венчурного інвестиційного фонду “Консент Капітал” за 2011 рік.

За результатами перевірки Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку у відповідності до вимог п. 10 ч. 1 ст. 8 Закону України “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні” від 30.10.1996 № 448/96-ВР та п. 1, 2 розділу XIV Правил розгляду справ про порушення вимог законодавства на ринку цінних паперів та застосування санкцій, затверджених рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 11.12.2007 № 2272, винесено розпорядження від 07.11.2012 № 394-ЦА-УП-КУА, яким відповідача зобов'язано усунути виявлені правопорушення у строк до 07.12.2012 та поінформувати уповноважену особу контролюючого органу про вжиті ним заходи.

У подальшому, за клопотанням підприємства позивачем було продовжено термін виконання наведеного вище розпорядження та зобов'язано відповідача усунути виявлені правопорушення у строк до 08.01.2013, про що повідомити уповноважену особу контролюючого органу (розпорядження від 07.12.2012 № 468-ЦА-УП-КУА).

Станом на 21.02.2013 Товариством з обмеженою відповідальністю “Консент Капітал Менеджмент” вимоги розпорядження від 07.12.2012 № 468-ЦА-УП-КУА не виконано, порушення вимог законодавства про цінні папери не усунуто, про що уповноваженою особою Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку складено акт від 21.02.2013 № 173-ЦА-УП-КУА про правопорушення на ринку цінних паперів.

Враховуючи викладені обставини, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку винесено постанову від 01.03.2013, якою у відповідності до приписів пункту 4 розділу V Правил розгляду справ про порушення вимог законодавства на ринку цінних паперів та застосування санкцій, затверджених рішенням від 16.10.2012 № 1470 призначено розгляд справи про правопорушення на ринку цінних паперів.

Постановою Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 25.09.2013 № 822-ЦА-УП-КУА, прийнятою за результатами розгляду матеріалів справи про правопорушення на ринку цінних паперів відносно Товариства з обмеженою відповідальністю “Консент Капітал Менеджмент”, на підставі вимог п. 14 ч. 1 ст. 8, п. 8 ч. 1 ст. 11 Закону України “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні” від 30.10.1996 № 448/96-ВР, п. 3 розділу VII, розділів XIV та XVII Правил № 1470 відповідача притягнуто до відповідальності у вигляді штрафу у

розмірі однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що становить 17 000 грн.

Не погоджуючись із вказаним рішенням, позивач оскаржив його в судовому порядку.

Постановою Окружного адміністративного суду м. Києва від 19.11.2013 у справі № 826/16240/13-а, залишеною без змін ухвалою Київського апеляційного адміністративного суду від 11.03.2014, у задоволенні адміністративного позову Товариства з обмеженою відповідальністю "Консент Капітал Менеджмент" до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку про визнання незаконними дій та скасування постанови від 25.09.2013 № 822-ЦА-УП-КУА про накладення санкції за правопорушення на ринку цінних паперів відмовлено.

В силу приписів п. 1, 2 розділу XIV Правил № 2272, розроблених на виконання вимог Закону України "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні" від 30.10.1996 № 448/96-ВР, за наслідками розгляду справи про правопорушення уповноваженою особою виноситься розпорядження про усунення порушень законодавства про цінні папери одночасно з постановою про накладення санкції за правопорушення на ринку цінних паперів у разі, якщо на момент розгляду справи порушення не усунуто. Розпорядження про усунення порушень може бути винесено незалежно від порушення справи про правопорушення на ринку цінних паперів.

Відповідно до п. 9 цього розділу, у разі ухилення від виконання або несвочасного виконання розпорядження про усунення порушень уповноважена особа застосовує відповідну санкцію та у разі необхідності виносить нове розпорядження.

Пунктом 8 ч. 1 ст. 11 Закону України "Про державне регулювання ринку цінних паперів" від 30.10.1996 № 448/96-ВР визначено, що за невиконання або несвочасне виконання рішень Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку або розпоряджень, постанов або рішень уповноважених осіб Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо усунення порушень законодавства на ринку цінних паперів до юридичних осіб застосовуються фінансова санкція у розмірі від тисячі до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Цією ж статтею передбачено, що рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку про накладення штрафу може бути оскаржено в суді. У разі несплати штрафу протягом 15 днів примусове стягнення штрафів здійснюється на підставі відповідного рішення суду за позовом Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Відтак, враховуючи приписи ст. 124 Конституції України та ст. 14 КАС України, постанова Окружного адміністративного суду м. Києва від 19.11.2013 у справі № 826/16240/13-а, якою визнано обґрунтованим винесення Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку постанови від 25.09.2013 № 822-ЦА-УП-КУА про накладення санкції за правопорушення на ринку цінних паперів, є обов'язковою до виконання.

За таких обставин та у зв'язку з тим, що заборгованість по сплаті фінансових санкцій до Державного бюджету України у сумі 17000 грн. відповідач у встановлені законодавством строки не сплатив; наявність у нього вказаної заборгованості підтверджується доказами, що містяться у матеріалах справи; доказів погашення відповідачем зазначеної заборгованості на день прийняття рішення не надано, суд дійшов висновку про обґрунтованість позовних вимог та позовні вимоги задовольнив.

Враховуючи, що обставини, які підтверджують правомірність дій Комісії щодо застосування до відповідача фінансових санкцій за невиконання вимог розпорядження № 468-ЦА-УП-КУА від 07.12.2012 про усунення порушень вимог законодавства про цінні папери, є встановленими постановою Окружного адміністративного суду м. Києва від 19.11.2013 у справі № 826/16240/13-а, яка набрала законної сили, та не потребують додаткових засобів доказування, суд апеляційної інстанції дійшов висновку про правомірність стягнення у судовому порядку з відповідача фінансових санкцій у сумі 17 000,00 грн.

Висновки:

Проаналізувавши вищевказане, можна зробити висновки про те, що дана категорія позовів становить незначний відсоток від загальної кількості позовів, що знаходиться або знаходилась у провадженні Київського окружного адміністративного суду. Проте, такий факт жодним чином не впливає на якість та оперативність розгляду такої категорії справ. Судді приймають законні та обґрунтовані рішення у справах, застосовуючи не тільки закон, який регулює загальні питання пов'язані зі зверненням громадян, а й інші нормативно-правові акти, інструкції, положення. Законність прийнятих рішень підтверджується мінімальною кількістю скасованих рішень за наслідками апеляційного перегляду.

Тобто, можна дійти висновку, що у Київському окружному адміністративному суді вироблена однакова судова практика при застосуванні законодавства по вирішенню спорів даної категорії справ, що сприяє оперативності та ефективності розгляду справ.

В той же час, постійна динаміка розвитку та багатогранність суспільних відносин потребують постійного вдосконалення діючого законодавства з цих питань. А тому судді повинні постійно вдосконалювати свої знання норм матеріального права, чітко дотримуватись процесуальних норм, відповідально ставитись до завдань, визначених ст. 2 Кодексу адміністративного судочинства України.

Враховуючи вищевикладене, пропоную:

Довести дане узагальнення до відома суддів Київського окружного адміністративного суду та обговорити його на зборах суддів.

Під час розгляду даної категорії справ врахувати судову практику Київського апеляційного адміністративного суду.

Помічник судді

О.М. Шевчук

Суддя

О.Д. Головенко